

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

III. Quænam alienatio prohibeatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

alienari. Secus dicendum de silua, arboribus, luo confito in prædio ad amœnitatem prædij, & non confito ad lignandum, seu cœdendum, nisi talis silua, arbores, vel lucus transmutentur in vineam, vel quid aliud magis fructiferum, & Ecclesiæ vilius, iuxta ea, quæ dicuntur *infra dub. 2.* Sic Nauar. *lib. 1. consil. 6.* & 7. de rebus Eccles. non alien. Suar. *tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 27. num. 18.* Rodriguez *lib. 1. qq. regul. quest. 27. art. 4.* Quaranta *verb. Alienatio, num. 37. lit. F.* Bonacina *disp. 3. de contract. quest. 8. punct. 4. n. 18.* Peirinus *tom. 1. privileg. Minim. in consil. 9. Iulij II. n. 18.* & *segg. Farinacius part. 2. decis. 553.* Tamburinus *de iure Abbatis. tom. 3. disp. 1. quest. 3.* Bordonus *resol. 27. num. 14.* Lezana *verb. Alienatio, n. 19.*

Et quæ dixi de incisione arborum, eadem dico de incisione vineæ, vel alterius rei similis.

DVBITATIO III.

Quænam alienatio prohibeatur?

SUMMARIVM.

- 1 In extrauag. *Ambitiosa*, non solum prohibetur alienatio strictè sumpta, per quam fit translatio domini directi rei alienatæ, sed etiam alienatio latè sumpta, per quam fit translatio cuiuscunque iuris, & domini.
- 2 Item in citata extrauaganti prohibentur venditio, donatio, consumptio, permutatio, precarium, census, feudum, emphyteusis, & locatio ad longum tempus.
- 3 Census impositio fieri potest à capitulo pro sustinendis litis expensis.
- 4 Per feudum, & emphyteusim, seu locationem transfertur dominium vtile in feudatarium, emphyteutam, & conductorem.
- 5 Item prohibetur actio pignoratitia, & hypotheca ratione periculi translationis domini, casu quo deficiat, vnde principali obligationi satisfiat.
- 6 Alienationis prohibitio favore Ecclesiæ comprehendit omnem actum, per quem in extraneum ius aliquod vtile transfertur, & per quem in rebus Ecclesiæ seruitus aliqua constituitur, licet probabiliter comprehendat tantum hypothecam specialem.
- 7 Per generalem hypothecam non tantum res quam persona remanet obnoxia obligationi.
- 8 Qui sua bona tantum hypotheca generali obligauit, non impeditur ea alienare, cum eadem sic alienata creditori non submittantur.
- 9 Seruus si per generalem tantum hypothecam obligatus fuerit, manumitti potest, licet alij probabiliter sentiant oppositum.
- 10 Res sterilis, & domus, ex qua nihil utilitatis percipitur, non potest alienari.
- 11 Regulares non possunt vendere stabilia, vel mobilia pretiosa, quæ seruando seruari possunt, nec etiam pro fabrica Monasterij, vel ad effectum emendi census.
- 12 Nec possunt dicta bona vnius Monasterij transferre in aliud.
- 13 Possunt tamen, si sint bona non pretiosa, vel quæ seruando seruari non possunt.
- 14 Quod dictum est de translatione, idem dicendum de permutatione.

Respondetur, prohiberi non solum alienationem strictè sumptam, nempe per quam fit translatio domini directi rei alienatæ, l. 1. *Cod. de fundo do-*

tali, & ibi Gloss. & colligitur ex l. 1. *Cod. de iure emphyt.* sed etiam alienationem latè sumptam, per quam fit translatio cuiuscunque iuris, & domini, etiam vtilis, vel indirecti (retento directo) vñfructus, vel possessionis, &c. iuxta *cap. nulli, de rebus Eccles. non alien. & l. sancimus, eod. tit.* Et sic prohiberi in rebus Ecclesiæ non solum venditionem, donationem, consumptionem, permutationem, precarium (vt rectè dixit Riccius *decis. 64.* Quaranta *verb. Alienatio, n. 15.* & Bonacina *de alien. bonorum Eccles. punct. 2. num. 9.*) sed etiam prohiberi censum, siue perpetuum, siue vitalitium (quamvis census impositio fiat à Capitulo pro sustinendis litis expensis, vt ex Baldo, & aliis probat Riccius *decis. 49. & 71.*) feudum, emphyteusim, locationem per longum tempus, contractum superficiarium, libellarium, & similem; quia per hæc transfertur dominium vtile in feudatarium, emphyteutam, conductorem, &c. Sic dicebam *suprà dub. 1. num. 19. & segg.* & constat ex *cit. cap. nulli, ex toto titulo de rebus Eccles. non alien. extrauag. Ambitiosa*, cum decreto S. Congregationis, & Clem. 1. eodem tit. & docent præter Syluestrum *verb. Alienatio, num. 6.* & Molinam *de contract. tract. 2. disp. 464. num. 1. & segg.* communiter Doctores, quos citat, & sequitur Quaranta *cit. num. 15. & 16.* Bonacina *cit. punct. 2. num. 1. & Rodriguez tom. 1. qq. regul. q. 27. art. 1.* Quin addo prohiberi etiam pignoratitiam actionem, & hypothecam, ratione periculi translationis domini, calu scilicet, quo deficiat, vnde principali obligationi satisfiat: tum quia hypotheca expresse ponitur inter contractus prohibitos, tam in *cit. extrauag. Ambitiosa*, quam in *cit. decreto S. Congregationis*, quæ referebam *cit. dub. 1. num. 4.* tum quia, qui non potest alienare, nec etiam potest hypothecare: DD. apud Barbof. *de offic. & potest. Episc. allegat. 19. num. 85.* Sic Couar. 2. *var. cap. 16. num. 7.* Vasquez *de redditib. cap. 2. §. 2. num. 35.* Mol. *de iust. tract. 2. disp. 464. & segg.* & Azorius *tom. 2. lib. 9. cap. 1. quest. 2.* Et ratio horum omnium est, quia favore Ecclesiæ, alienationis prohibitio comprehendit omnem actum, per quem in extraneum ius aliquod vtile transfertur, & per quem in rebus Ecclesiæ seruitus aliqua constituitur; quamvis probabiliter comprehendat tantum hypothecam specialem, non item generalem, ex eo, quia per generalem non tam manet obligata res, quam persona. Vnde qui sua bona tantum hypothecæ generali obligauit, non impeditur ea alienare, & eadem sic alienata creditori non submittantur. Similiter seruus, si per generalem tantum hypothecam obligatus fuerit, manumitti potest. Vide Abbatem *cit. cap. nulli, num. 3.* Redoanum *cap. 6.* Couar. 2. *var. cap. 16. num. 7.* & Molinam *de iust. tract. 2. disp. 466.* Vide etiam quæ dicebam *suprà dub. 1. num. 19.* quamvis alij, quos ibi citabam, sentiant, & etiam probabiliter, oppositum, ex eo, quia sumus in materia fauorabili Ecclesiæ, & extrauagans *Ambitiosa*, absolute loquitur: sed quod dixi, ob rationes dictas (ex quibus patet ad oppositum) est etiam satis probabile.

His adde, prohiberi etiam alienationem rei sterilis, seu domus, ex qua nihil utilitatis percipitur; quia adhuc res hæc est immobilis. Doctores quos citat, & sequitur Quaranta *num. 37.* & Bonacina *num. 9.*

Adde secundò, non posse Regulares stabilia, vel mobilia pretiosa, quæ seruando seruari possunt, vendere, nec etiam pro fabrica Monasterij, vel ad effectum emendi census. Doctores apud Barbof. in *Collect. Bullar. verb. Stabilia.*

Adde teritiò, nec posse Regulares bona vnius Monasterij transferre in aliud, quia huiusmodi translatio est quædam alienationis species. Doctores, quos sequitur Bonac. *cit. num. 9.* quapropter priuilegia, quibus id

id Regularibus permitti videtur (vt legere est apud Rodrig. tom. 2. *quest.* 125. art. 9. & Peirinum tom. 1. *privileg. Minim. in Constit.* 11. *Julij* 11. num. 76.) quoad huiusmodi bona transferenda ; modò cessant propter dictum decretum S. Congregationis , cum in eo reuocentur omnia privilegia Regularium in ordine ad alienationes prædictorum bonorum faciendas ; quamvis non cessent quoad bonorum mobilium non prædictorum , quæ seruando seruari non possunt : horum enim alienatio non est prohibita , vt patet ex dicta extrauag. *Ambitiosa* , & dicto decreto S. Congregationis. Et quod dixi de translatione , idem dico de permutatione , seu commutatione , quia permutatio etiam est alienatio , & expressè prohibetur in dictis iuribus , unde nec ista fieri potest à Regularibus sine licentia S. Congregationis , nisi similiter de rebus mobilibus non pretiosis , vel quæ seruando seruati non possunt.

- 11 *Consensus Apostolicus* , sicut & omnis alia iuris sollemnitatis , præsumitur ex lapsu triginta vel quadraginta annorum in alienatione rei Ecclesiæ , vel loci pii , si contrarium aliunde non constet.
- 12 *Consensus Apostolicus in dubio non præsumitur* , nisi demonstretur , secus est si de iure aliunde non requirebatur.
- 13 *Delictum* , & defectus non præsumitur , nisi demonstratur.
- 14 *Homo* , quando constat Deo vouisse , iurasse , vel contractum fecisse , præsumitur deliberationem sufficientem , & sollemnitates requisitas , seu necessarias adhibuisse.

Suppono , in alienatione bonorum Ecclesiæ Cathedralis iure antiquo requiri consensum Sedis Apostolicæ , non quidem , vt alienatio sit valida , sed solum , vt sit licita , etiam si Episcopus in sui consecratione iurauerit , se bona Ecclesiæ , inconsulto Summo Pontifice , non alienaturum , neque oppignoraturum , neque in feudum vel emphyteusum de nouo daturum ; quapropter Episcopus (idemque dico de Abbate , qui à Papa creatur , quia & hic etiam similiter , sicut & Episcopus , iuramentum emittit de non alienando bona sui Monasterij) periturus quidem est , alienando bona suæ Ecclesiæ , inconsulto Summo Pontifice , non tamen alienatio iure dicto antiquo attento est inuálida , si solum conditio hæc de consensu Summi Pontificis obtento desit , quia nullo iure antiquo illa irritatur , & ex alio capite aliud est , aliquid esse illicitum , ac esse inuálidum , vt patet si quis iuret rem suam non vendere , & postea tamen vendat , in quo casu illicitè quidem vendit , non tamen inuálidè. Abb. in cit. cap. 1. de his , quæ sunt à Prelat. Mol. de iust. disp. 467. num. 8. & 16. Riccius decis. 11. & 46. Sopran. cap. 1. *quest.* 10. & alij passim. Vide quæ dicuntur infra dub. 29.

Dixi , iure antiquo , quia iure nouo extrauag. *Ambitiosa* , Pauli II. requiritur consensus Apostolicus , non solum in rebus Ecclesiæ Cathedralis (sicut etiam iure antiquo requirebatur ad licitam solum alienationem talium bonorum) sed etiam in rebus cuiuscumque alterius Ecclesiæ , & loci pii (in locis tamen , in quibus dicta extrauagans quoad hanc partem recepta est) ad hoc vt talium rerum alienatio sit licita , & valida simul. Sic communiter Doctores , Leo in *thesaur. fori* , cap. 15. num. 7. & Quaranta verb. *Alienatio* , num. 5. contra Redoanum *quest.* 42. & 46. Sufficeret tamen consensus Apostolicus sine alia iuris sollemnitate , si sic vellet Pontifex : quia talis sollemnitas requiritur de iure Canonico , in quo Pontifex potest dispensare. Accedit , quod bona Ecclesiæ subsunt arbitrio ipsius Pontificis : ergo , &c. Sic Ruinus *conf.* 157. Riccius *conf.* 242. & Sopranus cap. 5. q. 4. Qui tamen consensus Apostolicus supplet , licet suppleat sollemnitates positivas , non tamen supplet alienandi causam , nisi Pontifex exprimat ; quia Pontifex semper consensum præstat sub conditione , si alienatio sit in eandem utilitatem Ecclesiæ , adeò quod , si quando forè non exprimit , tacitè subintelligat. Rota 2. p. diuers. decis. 178. n. 2. Quaranta n. 7. Redoanus q. 22. n. 75. & Sopranus apud Filliucium *tract.* 44. cap. 5. q. 11. Quapropter alienatio etiam cum dicto consensu Apostolico supplente celebrata impugnari poterit , nisi euidenter constet , illam in utilitatem Ecclesiæ celebratam fuisse. Menochius , Quaranta , & alij in locis supra cit.

Cæterum , an consensus Apostolicus , sicut & omnis alia iuris sollemnitas , præsumatur ex lapsu 30. vel 40. annorum in alienatione rei Ecclesiæ , vel loci pii intercessisse , si contrarium aliunde non euidenter constet.

Respon

DUBITATIO VI.

An , & quid dicendum sit , si Prælati in ordinatione sui Summo Pontifici iurauerit , se bona Ecclesiæ non alienaturum ?

SECTIO I.

Suppositum.

SUMMARIVM.

- 1 Iure antiquo in alienatione bonorum Ecclesiæ Cathedralis requirebatur consensus Sedis Apostolicæ , non quidem vt alienatio esset valida , sed solum vt esset licita ; etiam si Episcopus in sui consecratione iurauisset , se bona Ecclesiæ inconsulto Summo Pontifice , non alienaturum.
- 2 Episcopus , & Abbas à Summo Pontifice creati per iuri sunt alienando bona Episcopatus , & Monasterij respectiue , ad quæ non alienanda iuramento stringantur , inconsulto Summo Pontifice.
- 3 Alienatio prædicta , non tamen de iure antiquo , de consensu Summi Pontificis obtento est inuálida , si solum conditio hæc desit ; quia nullo iure antiquo illa irritatur.
- 4 Aliud est aliquid esse illicitum , ac esse inuálidum.
- 5 Iurans se rem suam non venditurum , si postea vendat , illicitè facit , non tamen inuálidè.
- 6 Iure nouo per extrauagantem *Ambitiosa* Pauli II. requiritur consensus apostolicus non solum in rebus Ecclesiæ Cathedralis , sed etiam cuiuscumque alterius Ecclesiæ , & loci pii , ubi tamen dicta extrauagans est recepta.
- 7 Consensus apostolicus sufficit sine alia sollemnitate , si sic vellet Pontifex , quia cum talis sollemnitas sit de iure Canonico , Papa potest dispensare.
- 8 Consensus Apostolicus , licet suppleat sollemnitates positivas , non tamen supplet alienandi causam , nisi Pontifex exprimat.
- 9 Pontifex semper consensum præstat sub conditione , si alienatio sit in eandem Ecclesiæ utilitatem , quod forsitan etiam non expressum tacitè intelligitur.
- 10 Alienatio , etiam cum dicto consensu Apostolico supplente facta impugnari poterit , nisi euidenter constet illam in utilitatem Ecclesiæ celebratam fuisse.